

TORVSTRØPRODUKSJONEN I 1970

Av konsulent Einar Wold.

Den tørre og varme sommeren i 1969 virket også inn på produksjonen av torvstrø i 1970. Man var kommet i god gjenge med stikkingen og torv som var lagt opp til tørking for innkjøring våren 1970, kom greitt i hus i den tørre forsommeren. Grunnlaget for et godt produksjonsår i 1970 var dermed lagt, selv om været fra juli og utover var skralt, i hvert fall på Østlandet.

31 fabrikker har vært i drift. Arbeidskraftspørsmålet har vært vanskelig å løse ved mange fabrikker. Ved de større fabrikker blir mer og mer av stikkearbeidet utført med maskin og skoleungdom nyttes i stor utstrekning til høstearbeidet.

Myrselskapet har, i likhet med tidligere år, sendt ut spørreskjemaer til torvstrøfabrikkene. Mens man tidligere i torvstrøproduksjonen bare opererte med «normalballer» som var presset i pressekammer med målene 50×100 cm, finnes det i dag en rekke ulike pakningsstørrelser. Den mest brukte pakningsstørrelse av tette pakninger inneholder f.eks. 430 l løs, revet strø før pressing og veier ca. 35 kg.

Pressingsgrad, fuktighetsinnhold m.v. varierer sterkt for produktene som går til gartneribruk. I tillegg leverer en del bedrifter løs, rå torv direkte fra myra, uten at den har vært behandlet i selve fabrikk. Det er derfor blitt meget vanskelig å nytte begrepet «balle» som enhet for produksjon av torv til de forskjellige forbruksområder. Enheten som synes best å bruke er volumet av løs, revet torv før emballering. Med brukbar nøyaktighet gir også torv med sterkt varierende vanninnhold den samme torvmengde pr. volumenhet, i hvert fall innen de vanninnholdsgrenser som er aktuelle her.

I henhold til svarene var fabrikkenes samlede leveranser av torv i 1970 ca. 152300 m^3 , beregnet som løs, revet torv før emballering. Produksjonstallet i 1969 var for fabrikkene 288300 baller, eller 144150 m^3 , idet vi gjennomsnittlig regner 2 baller pr. m^3 løs, revet strø. Produksjonen for 1970 ligger ca. 8000 m^3 høyere enn foregående år, eller omregnet til baller ca. 16000 høyere.

Hjemmeproduksjonen, dvs. hjemkjøringen av torv til eget bruk, produksjonen ved små riveranlegg m.v., regner vi ligger på noenlunde samme nivå som foregående år, dvs. ca. 40000 m^3 .

Den samlede produksjon utgjør følgende for 1970 ca. 192300 m^3 torv eller ca. 385000 beregnede baller.

Importen av torv viser en stigning fra året før på ca. 1000 tonn til

4353 tonn. Omregnet til baller à gjennomsnittlig 35 kg, blir importen 124400 baller, mot 95200 året før. I volum representerer importen siste år ca. 52250 m³. Importtallene siden 1964 fremgår av nedenstående tabell.

Import av torvprodukter til Norge i perioden 1964–70.

	Iflg. oppgaver fra Statistisk Sentralbyrå:		Beregnet torvmengde	
	Importert, i alt tonn	Verdi kr.	Baller a 35 kg	Løs, revet torv, m ³ *
1964	176	63 000	5 000	2 112
1965	1 298	477 000	37 100	15 576
1966	2 308	808 000	65 950	27 696
1967	2 624	1 108 000	75 000	31 488
1968	3 651	1 638 000	104 300	43 812
1969	3 333	1 818 000	95 200	40 000
1970	4 353	2 352 000	124 400	52 250

* Av lite omdannet torv med 40 % vanninnhold, inneholder 1 tonn torv ca. 12 m³ løs, revet strø.

Fabrikkproduksjon, heimeproduksjon og import viser at det samlede årlige forbruk av torv dreier seg om bortimot 250000 m³. Det vesentligste av dette går til gartneri og hagebruk. De norske fabrikkenes opplysninger om salget viser således denne fordelingen siste år:

Strø i landbruket	ca. 15700 m ³	10 %
Gartneri og hagebruk	» 130000 »	85 %
Teknisk bruk	» 6600 »	5 %
	ca. 152300 m ³	100 %

I tillegg kommer at omtrent all import går til denne sektoren.

Under gartneri og hagebruk er tatt med torvmengden som firmaet Jiffy Products nytter til produksjon av potter, «Jiffy 7» m.v. Over 90 % av disse produktene eksporteres. I 1970 tilsvarte denne eksporten en råstoffmengde av størrelsesorden 33000 m³ torvstrø. Netto import lå således på ca. 20000 m³.

Utviklingen går stadig i retning av et større forbruk i gartneri og hagebruk. Det har vært lett avsetning for alle typer av torvprodukter.

Ved årsskiftet syntes fabrikkene å være bedre rustet til salgs-sesongen enn tidligere. Torvbeholdningene for salg på forsommeren 1971 var betydelig større enn årene før. Fabrikkene oppga et samlet lager på ca. 96000 m³, som, avhengig av ballestørrelsen, tilsvare 180000–200000 balleenheter.

En oversikt over utviklingen av produksjonen siden 1940 fremgår av

følgende oppstilling hvor fabrikkenes samlede produksjon de enkelte år er gjengitt:

1940	– 265 000	baller	
1941	– 260 000	»	
1942	– 188 380	»	
1943	– 208 980	»	
1944	– 165 970	»	Middel for 5-års perioden ca. 217 700 baller.

1945	– 188 080	baller	
1946	– 166 500	»	
1947	– 241 600	»	
1948	– 217 210	»	
1949	– 239 240	»	Middel for 5-års perioden ca. 210 400 baller.

1950	– 220 200	baller	
1951	– 235 500	»	
1952	– 254 420	»	
1953	– 167 800	»	
1954	– 175 600	»	Middel for 5-års perioden ca. 230 700 baller.

1955	– 301 800	baller	
1956	– 275 200	»	
1957	– 237 400	»	
1958	– 305 000	»	
1959	– 414 400	»	Middel for 5-års perioden ca. 306 800 baller.

1960	– 270 000	baller	
1961	– 303 000	»	
1962	– 243 000	»	
1963	– 279 100	»	
1964	– 256 400	»	Middel for 5-års perioden ca. 270 300 baller.

1965	– 210 300	baller	
1966	– 235 400	»	
1967	– 241 300	»	
1968	– 270 200	»	
1969	– 288 300	»	Middel for 5-års perioden ca. 245 100 baller.

1970 – 304 500 baller

Middeltallene for 5-års perioden viser en stigende tendens frem til 1960, men deretter en nedgang. Årsaken har i første rekke vært en forverring av arbeidskraftssituasjonen og betydelige økninger i produksjonsomkostningene. Vanskelighetene har gjort at mange av de mindre fabrikker er nedlagt. I perioden 1945–1960 var 43–48 fabrikker i drift, i 1970 var produksjonen fordelt på 31 bedrifter.

Produksjonsmessig synes det som bunnmålet ble nådd i den usedvanlig kalde og rå sommeren 1965. Det har siden vært en sikker stigning fra år til år. Bortsett fra rekordåret 1959 ligger således fjorårets produksjon på høyde med de beste i løpet av de siste 30 år.

Omstillingen til de nye markeders krav til et variert tilbud av pakningsstørrelser og kvaliteter er kommet godt i gang ved flere fabrikker. I 1970 ble ca. $\frac{1}{3}$ av det fabrikkproduserte kvantum levert i tette pakninger, dvs. i plast eller papiremballasje.

Oslo, juni 1971.

DET NORSKE MYRSELSKAP FORSLAG TIL BUDSJETT OG SØKNAD OM STATSTILSKOTT FOR 1972

*Det Kongelige Landbruksdepartement,
Oslo-Dep.,
Oslo 1.*

Det norske myrselskaps styre tillater seg høfligst å søke om et stats-tilskott for 1972, stort

kr. 696 000,

til Selskapets forskjellige virksomheter.

Det norske myrselskaps budsjett for 1972 (vedlegg 1) viser styrets forslag til disponering av den omsøkte statsbevilgning og andre midler som Selskapet regner med å få inn i 1972.

Erfaringene bekrefter at det er et økende behov for de undersøkelser og den veiledningsvirksomhet som Det norske myrselskap utfører. Myrselskapet har også i 1970 hatt stor aktivitet med mange omfattende arbeidsoppgaver innen så å si alle sektorer av Selskapets arbeidsområde.

Når det gjelder detaljundersøkelser for dyrking til fellesbeiter og fôr-dyrking, samt undersøkelser i forbindelse med senkningssaker, har Selskapet i 1970 undersøkt ca. 22000 dekar myr og 4000 dekar fastmark. For storparten av feltene har det, etter ønske fra rekvirentene, jordstyrene og/eller landbruksselskapene, blitt utarbeidet planer for drenering og gitt råd når det gjelder dyrkingsmåter, jordforbedring, gjødsling og plantevalg m.v.

I tillegg til detaljundersøkelsene av bestemte felter, kommer en rekke befaringer og besøk i forbindelse med forskjellige dyrkingsproblemer eller utnyttelse av myrer og andre arealer, til dyrking, skogreising og rekreative formål m.v.

Interessen for produksjonen av torv til bruk i gartneri og hage, så-